

Spis treści

Společzeństwo

Porównaj modele socjalizacji charakterystyczne dla własnej grupy wiekowej i pokolenia rodziców.	9
Wyjaśnij na przykładach, w jaki sposób dochodzi do stygmatyzacji społecznej i jakie mogą być jej skutki.	14
Omów cechy współczesnej rodziny w kontekście zagadnienia państwa i społeczeństwa.	18
Opisz korzyści i zagrożenia związane ze wzrastającą popularnością mediów społeczno-ściowych.	23
Smartfonizacja społeczeństwa. Opisz korzyści i zagrożenia związane z powszechnym używaniem smartfonów.	28
Podaj przykłady i wyjaśnij uwarunkowania pionowej i poziomej ruchliwości społecznej.	32
Scharakteryzuj historyczne formy organizacji społeczeństwa.	36
Omów cechy współczesnych społeczeństw Azji i Europy zwracając uwagę na ich zróżnicowanie.	42
Scharakteryzuj postawy współczesnych Polaków wobec ojczyzny i narodu, biorąc pod uwagę przynależność ideologiczną polskich ruchów politycznych XXI w.	46
Porównaj różne modele polityki wybranych państw wobec mniejszości narodowych i imigrantów.	52
Czy Internet to miejsce publiczne? Jeżeli tak, zastanów się nad tym, jakie konsekwencje z tego wynikają.	57
Omów charakter przemieszczeń ludnościowych na ziemiach polskich w XX i XXI w.; zwróć uwagę na ich konsekwencje społeczne.	61
Przedstawiciele mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce – osobne kultury czy współtworzenie jednej kultury narodowej?	66
Spirytualizm, materializm, jedność duchowo-cieleśna i dualizm – porównaj główne filozoficzne koncepcje człowieka.	71
Spółdzielczość – opisz, zilustruj i wyjaśnij, dlaczego może być atrakcyjną formą aktywności ekonomicznej.	75
Spór wokół aborcji i eutanazji – omów uwarunkowania prawne i argumenty stron dyskusji.	79
Wyjaśnij znaczenie systemu edukacyjnego dla rynku pracy w kontekście bieżącej sytuacji demograficznej w Europie.	84
Nawiązując do obecnej sytuacji epidemiologicznej w kraju i na świecie, przedstaw i scharakteryzuj największe zagrożenia na tle społecznym, moralnym i gospodarczym.	88
Cyfryzacja społeczeństwa. Scharakteryzuj i opisz zjawisko.	92
Przyszłość systemu edukacji i oświaty w XXI w. Na podstawie bieżących wydarzeń w Polsce i na świecie opisz, jaka może być dalsza perspektywa tej dziedziny.	96
Omów nieposłuszeństwo obywatelskie jako formę sprzeciwu – jego przyczyny i skutki.	100
Wyjaśnij jak powstaje i jakie znaczenie dla społeczeństwa obywatelskiego ma kapitał społeczny (zaufanie, sieci współpracy i system efektywnych norm).	104
Wyjaśnij jak kształtuje się opinia publiczna i jakie są sposoby jej wyrażania.	109
Uzasadnij znaczenie niezależności i pluralizmu mediów. Oceń skutki ich ograniczania. Opisz zjawisko manipulacji przez media opinią publiczną.	114

Polityka

Wyjaśnij czym jest referendum. Rozważ, jak we współczesnym państwie można realizować inne formy demokracji bezpośredniej.	121
Scharakteryzuj ideologie totalitarne, odwołując się do przykładów historycznych.....	125
Przedstaw argumenty na rzecz ordynacji większościowej i proporcjonalnej.	129
Wyjaśnij znaczenie progu wyborczego dla reprezentatywności wyborów i tworzenia rządzącej koalicji.	132
Wyjaśnij na przykładach relacje między narodem a państwem.	136
Scharakteryzuj zjawisko legitymizacji władzy, odnosząc teorię Maxa Webera do historycznych i współczesnych przykładów.....	139
Opisz współczesne modele stosunków między władzą świecką a władzą duchowną.	143
Rozważ dylematy polityki bezpieczeństwa socjalnego w kontekście jej uwarunkowań demograficznych i ekonomicznych.....	147
Wyjaśnij, dlaczego tak wielu obywateli nie uczestniczy w życiu politycznym i przedstaw sposoby zwiększania poziomu partycypacji.....	150
Przedstaw sposoby, jakimi partie polityczne walczą o elektorat, i oceń te działania według standardów demokracji.	154
Czy partie polityczne przeżywają obecnie kryzys?	158
Oceń, czy zjawisko „człowieka sowieckiego” nadal ma znaczenie w polskim życiu politycznym.	164
Scharakteryzuj, odwołując się do zadań konstytucyjnych, relacje między organami ustawodawczymi a wykonawczymi w Rzeczypospolitej Polskiej.	169
Wymień i zilustruj przykładami funkcje władzy ustawodawczej w kontekście zasady demokratycznego państwa prawnego.....	173
Omów trójpodział władzy w kontekście gwarancji praw jednostki.	177
Porównaj rolę i kompetencje prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki i Prezydenta Polski.	182
Chrześcijańska demokracja – czy realnie istnieje we współczesnej Europie?	186
Omów formy demokracji przedstawicielskiej i bezpośredniej w samorządach terytorialnych.	191

Prawo

Wyjaśnij zasady hierarchiczności, spójności i zupełności w systemie prawnym. Opisz źródła prawa w Polsce oraz hierarchię aktów prawnych.....	197
Wyjaśnij, na czym polega praworządność i jakie zasady oraz instytucje stoją na jej straży.....	201
Obywatel w konflikcie z państwem – omów narzędzia przy pomocy których w Polsce można dochodzić swoich praw konstytucyjnych.	205
Opisz małżeństwo jako instytucję prawną z uwzględnieniem Konstytucji RP. Wyjaśnij, na czym polega władza rodzicielska.....	210
Przedstaw argumenty na rzecz uniwersalności praw człowieka i zastrzeżenia formułowane przez jej przeciwników.....	214
Przedstaw prawa i wolności zagwarantowane w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej; wymień środki i mechanizmy ich ochrony w Polsce.....	218

Rozważ dylematy związane z prawami socjalnymi i sposobem ich realizacji przez państwo.....	222
Opisz system ochrony praw człowieka funkcjonujący na mocy Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka oraz Międzynarodowych Paktów Praw Człowieka Narodów Zjednoczonych.	225
Polskie tradycje konstytucyjne po 1918 r. – ciągłość czy zmiana?	229
Związki jednopłciowe a Konstytucja RP – omów argumenty stron sporu.	233
Opisz i oceń działania wybranych organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną praw człowieka.....	237
Realizacja praw i wolności osobistych w świetle polskiego porządku prawnego – oceń na podstawie uregulowań Konstytucji RP i działalności Rzecznika Praw Obywatelskich.	242
Omów polską zwykłą procedurę ustawodawczą.....	249
Rola prawa wspólnotowego w Polsce po wstąpieniu do Unii Europejskiej.....	255
Obywatelstwo – zdefiniuj czym jest oraz scharakteryzuj formy nabycia obywatelstwa polskiego.....	262
<i>Dura lex, sed lex</i> – czy starożytna maksyma jest wciąż aktualna?.....	267

Stosunki międzynarodowe

Omów szanse i zagrożenia demograficzne dla Polski, wynikające z wojny w Ukrainie w 2022 r.....	273
Scharakteryzuj główne kierunki polskiej polityki zagranicznej po 1989 r. i sposoby jej prowadzenia (na wybranych przykładach). Wyjaśnij jaki wpływ na polską politykę zagraniczną ma członkostwo w Unii Europejskiej.	278
Operacje pokojowe z udziałem Sił Zbrojnych RP – szansa, powinność czy kosztowny błąd? Zajmij stanowisko.....	283
Dlaczego ZSRR nie przetrwał zimnej wojny? Omów główne koncepcje odpowiedzi na to pytanie.....	288
„Cyberwojna” – publicystyczne określenie czy rzeczywiste niebezpieczeństwo?.....	294
Wymień konflikty, którym towarzyszy terroryzm; wyjaśnij ich przyczyny oraz motywy i sposoby działania terrorystów; opisz i oceń strategie zwalczania terroryzmu.....	298
Wojna hybrydowa – nowe zjawisko czy stara koncepcja w nowym wydaniu?	303
Omów znaczenie deputowanych do Parlamentu Europejskiego dla władz państwa pochodzenia.....	308
Korea Północna – kraj idący własną drogą czy zagrożenie dla międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa?	312
Oceń wpływ członkostwa w NATO na pozycję międzynarodową i poziom bezpieczeństwa Polski.....	317
Omów genezę i przebieg integracji europejskiej.....	321
Rozważ zagadnienie reformy i dalszego rozszerzania Unii Europejskiej z polskiej perspektywy.....	326
Artykuł 5. traktatu waszyngtońskiego – pusta deklaracja czy rzeczywista gwarancja?.....	330
Chiny – państwo rozwijające się czy mocarstwo?.....	335
Wyjaśnij podstawowe założenia koncepcji „Trójmorza”.....	341

Rozróżnij typy łaďów światowych, odwołujac się do historii XX i XXI w.....	345
Polska i Białoruś w XXI w. – rywale, przeciwnicy czy potencjalni partnerzy? Omów stosunki polsko-białoruskie po „zimnej wojnie” i zajmij stanowisko.	349
Omów znaczenie supermocarstw dla ładu światowego na przykładzie Chin i Stanów Zjednoczonych.	355
Oceń skutki członkostwa i perspektywy rozwoju Polski w Unii Europejskiej.	361
Czy Unia Europejska jest zagrożeniem dla suwerenności państw członkowskich?	366
Omów rolę ONZ w zakresie ochrony praw człowieka oraz utrzymywania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.....	371
Wykaz źródeł.....	377